

Večernik

Leto I. (VIII.), šte. 97

Maribor, ponedeljek, 29. avgusta 1927

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Vohunske afere na francoskem in Poljskem

Nemška špijonaža proti Franciji — Odkritje velike vohunske organizacije v Vzhodni Galiciji, ki je vohunila za Rusijo

Številne aretacije oficirjev

Pariz, 29. avgusta. Današnji listi poročajo obširno o razkritju neke nemške vohunske afere v francoski armadi.

Neki rezervist v Saargemündu je sporočil svojemu predstojniku, da mu je ponudil neki civilist 1.000 frankov, ako mu more preskrbeti model ali pa načrt nedavno v francoski armadi uvedene strojnice. Na podlagi tega je bila takoj uvedena stroga preiskava, ki je dovela do senzacionalnega uspeha. V zvezi s tem je bil aretiran neki poročnik, ki je osumljen, da je vohunil v korist Nemčije. Pri njem so našli razne dokumente o stanju francoskih garnizij, o številu oficirjev in moštva, kakor tudi njihova uporaba.

Odkritje je izzvalo v francoski javnosti pravo senzacijo. Nacionalistično časopisje naglašja, da tako postopanje Nemčije nikakor ne pričja, da je Nemčija izpremenila svojo politiko napram Franciji, temveč je nov dokaz, da so

nemški vojaški krogi ostali zvesti svoji politiki iz l. 1914.

Berlin, 29. avgusta. Z merodajne strani se poroča, da v uradnih nemških vojaških krogih o kakem vohunstvu v francoski armadi ni ničesar znanega. Ako pa je aretirani poročnik nemške armade v resnici vohunil, se je zgodilo to brez vednosti in ne da bi to trpele nemške oblasti.

L v o v, 29. avgusta. Politična policija je izsledila široko razpredeno vohunsko organizacijo v Vzhodni Galiciji. Po dosedanjih rezultatih preiskave so pripadali tej organizaciji številni višji oficirji. Organizacija je vohunila na korist sovjetske Rusije. V zvezi s tem je bilo aretiranih mnogo oficirjev in podoficirjev. Številne aretacije so bile izvršene tudi v drugih mestih Vzhodne Galicije. Pri aretiranih so našli dokumente, prepise važnih vojaških listin in mobilizacijski načrt poljske armade.

Tajinstven zločin v Sv. Lovrencu na Pohorju

S šibrami iz lovske puške ustreljena 44 letna kočarica — Umor iz pohotnosti? — Strel divjega lovca — Zanimive ugotovitve sodne komisije iz Maribora

Sv. Lovrenc, 29. avgusta.

Za Slovenskimi goricami prihaja s krvavimi incidenti na vrsto zadnji čas Dravska dolina. Pretepi s težkimi telesnimi poškodbami se množijo, onj dan ste zabeležili uboj, danes vam pa poročamo zelo zagonetno stvar, ki je še sedaj nepojasnjena in je povzročila povsod veliko razburjenje.

V petek popoldne je šla kočarica Marija Javornik z Rdečega brega v Št. Lovrenc, da si nakupi potrebnih stvari za gospodinstvo in da obiše bolnega brata. V trgovini si je napolnila nahrbtnik in se napotila okoli petih popoldne proti domu. Ker je hodila Javornikova sama, je vse, kar se je zgodilo kasneje, zavito v plašč tajinstvenosti. Znana je le strahna posledica Javornikine poti: dobrih pet minut pred njenim domom so jo našli v soboto zjutraj mrtvo na vozni cesti.

Na prvi pogled je bila vidna na čelu velika rana, iz katere je umorjenka krvavela. Razen tega je imela okrvavljena tudi prsa. Desni laketi je bil malo opraskan. Ker je bil spodnji del njenega telesa razgaljen, so sklepali v prvem hipu, da je bil izvršen na 44letni kočarici umor iz pohote. Ta nazor pa se je izkazal za pomoten.

Včeraj je prispela namreč iz Maribora v Št. Lovrenc sodna komisija, sestojeca iz državnega pravdnika, preiskovalnega sodnika, dveh zdravnikov in zapisničarja, ki je ugotovila nepričakovano dejstvo, da je bila Javornikova ustreljena s šibrami iz lovske puške. Imela je več ustrelin na glavi. Ena šibra je prodrla do pljuč in raztrgala glavno žilo, tako da je napadenka morala izkrvaveti.

Kritični trenutek so ljudje sicer slišali neki strel, mislili pa so, da strelja kak divji lovec in se niso dalje brigali za stvar.

Mož je vsa noč iskal soprogo. Bil je tudi v Št. Lovrencu, kjer je seveda ni našel. Naslednjega jutra je stopil še po cesti, koder ne hodijo običajno z Rdečega brega v Št. Lovrenc in je na svojo silno presenečenje in žalost baš tam našel svojo mrtvo ženo. Obvestil je nato o grozni najdbi takoj občinskega moža in orožnike, ki so uvedli vse potrebno za izsleditev storilca.

Zagonetna smrt kočarice Marije Javornikove, ki je bila zelo pridna ženska, je vzbudila splošno pozornost. Po komisijonelnem ogledu so nesrečno žrtev položili k večnemu počitku.

Nov polet iz Amerike v Evropo

Letalo „Pride of Detroit“ poletelo iz Nove Fundlandije v London

LONDON, 28. avgusta. Letalo »Pride of Detroit«, ki se je dvignilo včeraj ob 4.44 v Harbour Grace v Novi Fundlandiji, je danes ob 6. zjutraj preletelo Plymouth in ob 10.35 dop. pristalo v Craydonu pri Londonu. Letalo sta vodila pilota Brock in Schlee.

Pilot Schlee je izjavil v razgovoru z novinarji, da je bilo letalo »Pride of Detroit« cele tri ure brez orientacije. V profiji Devon je zašlo narobe v višini 5000 čevljev v silno goste oblake, tako

da je bila vsaka orientacija nemogoča. Pilota sta prvotno mislila, da sta nad Irsko. Ker pa je obala izgledala čisto drugače, sta se spustila 300 čevljev nad zemljo in vrgla na tla več pisem v vprašanjem, kje se pravzaprav nahajata. Nekdo je nato zapisal z velikimi črkami na zemljo: Siaton, grofija Devon. Obalna straža je nato razobesila zastavo, nakar sta bila pilota popolnoma na jasnem.

Težka letalska nesreča v Beogradu

Na včerajšnjem letalskem mitingu letalcev Male antante se je pripetil na tukajšnjem letališču velika nesreča. Po startu poljskih letalcev se je vršilo ob ogromni udeležbi prebivalstva izvajanje akrobatskih procedur in druge letalske tekme. Med drugimi se je dvignil v zrak beograjski podnarednik Dominic, da se spusti z višine 800 metrov s padalom na tla. Iz dosedaj neznanih vzrokov pa se padalo ni odprlo in letalec je padel pred očmi številnih letalcev kakor kamen na tla in obležal ves razmesarjen. Med prevozom v bolnico je Dominic strahovitim poškodbam podlegel.

USPEH HRVATSKEGA DRAMATIKA.

Brno, 29. avgusta. Premijera drame hrvatskega dramatika Milana Begovića »Pustolovec pred vrati« je dosegla včeraj na tukajšnjem odru ogromen uspeh.

Nezgodna naših letalcev na povratku iz Čvice

Včeraj popoldne okoli 15.30 je pripelo semkaj — na povratku z mednarodnega mitinga — pet jugoslovanskih letalcev. V gosti megli so se popolnoma izgubili in krenili v napačno smer. V bližini Bodenskega jezera je zgrešil pot še neki letalec, ki ga dosej še niso mogli najti. Danes zjutraj so odleteli jugoslovanski letalci iz Gradca v Beograd.

Ljubljana, 29. avgusta. Devize: Berlin 1353. Curih 1095. Dunaj 800.25. London 276.25. Newyork 56.75. Praga 168.55. — Efekti: Celjska 197—199, Ljublj. kreditna 140, Merkantilna 90, Kreditni zavod 160, Vevče 135, Ruše 260—270, Kranjska industrijska 355, Stavbna družba 56, Šešir 104. — Pri kmetijskih produktih tendence nima. Nobenih zaključkov. Cene za pšenico, koruzo in moko nekoliko padajo. — Lesni trg: Tendence neizpremenjena.

Albansko vprašanje in Društvo narodov

Pariz, 29. avgusta. Francoski delegat pri Društvu narodov, Paul Boncour, je izjavil uredniku »Quotidien«, da bo moral onega dne, ko prevzame Društvo narodov nalogo, da reši jugoslovansko-italijanski spor, ki je nastal radi znane Tiranske pogodbe med Italijo in Albanijo, delegat vsake države pri Društvu narodov objektivno izvršiti svojo dolžnost. Po njegovem mnenju zamore namreč ta spor spraviti s sveta le mednarodna akcija na resnično miroljubni podlagi.

Za carinski sporazum v Evropi

PARIZ, 29. avgusta. Konferenca medparlamentarne komisije je včeraj popoldne nadaljevala razpravo o carinskem sporazumu. Loucheur je naglašal potrebo, da se čimprej odpravijo sedanje neprijetne carinske meje. Eden od številnih razlogov ekonomske krize v Evropi je predvsem ta, da se države medsebojno carinski zapirajo in prenašajo velike vso te iz ene države v drugo. Ekonomskih problemov pa ne bo mogoče poprej rešiti, dokler se ne reši vprašanje varnosti narodov. Zato je Francija že na konferenci v Ženevi leta 1924. zahtevala jamstvo za mednarodne pogodbe proti ekonomskim krizam. Ekonomska konferenca je nato zaključila razpravo in sprejela predlog Francoza Borela, da se postopoma vedno bolj nižajo carinske tarife.

Pogreb Sacca in Vanzettija

Novo demonstracije v Angliji in Rusiji.

LONDON, 29. avgusta. Na Trafalgar Square se je vršila včeraj dopoldne za časa pogreba italijanskih anarhistov Sacca in Vanzettija v Bostonu velika protestna skupščina, katere se je udeležilo nad deset tisoč ljudi. Zborovanje se je končalo brez vsakega incidenta.

MOSKVA, 29. avgusta. Izvrševalni odbor komunistične stranke je pozval vse organizacije, da naj priredijo o priliki pogreba Sacca in Vanzettija v vseh večjih mestih in industrijskih središčih velika protestna zborovanja. Organizacije komunistične stranke so se pozivu odzvale in priredile viharne in sijajno obiskane skupščine, na katerih so govorniki kar najostreje obsojali ameriško justico.

Plavalne tekme v Beogradu

Beograd, 29. avgusta. Pri plavalnem tromatchu Čehoslovaška-Poljska-Jugoslavija so se doslej najugodnejše plasirali Čehi. V waterpoolu pa je Jugoslavija porazila Poljsko v razmerju 8:0 (5:0).

POVODENJ NA BAVARSKEM.

M o n a k o v o, 29. avgusta. V sled skoro neprestanega deževja so na Bavarskem zadnje dni vse reke tako močno narasle, da je na več krajih nastala povodenj. Ozemlje pri Passau je že poplavljen. Donava je vsled naraščanja dotokov istotako prestopila svoje bregove.

Yvette.

Brez krinke?

Konec.

»In že mi je slonela na prsili, tesno oklepajoč se ga z rokami okrog vratu. A on bled in prestrašen sicer, je gladil njene kodre z vso luibečo nežnostjo. To vse se je zgodilo v hipu in trajalo komaj trenutek. Nam je zastalo srce. Takoj pa je že stal njen mož poleg nje.«

»Dovoli, da te odpeljem v tvojo sobo; počutiš se zelo slabo, preslabo, da bi mo glia še dalje ostati tukaj.«

»Pogledala ga je revica, popolnoma zmedeno; takoj pa se je zopet zavedla, brez moči so ji zdrknile roke z vratu ljubjenca in odšla je s trudnim korakom in povešeno glavo...«

»In dalje, dalje?« je vprašala kontesa Claire nestrno, in potem?«

»Nato se je zgodilo nekaj povsem običajnega, milostiva! Zapustili smo hišo a tempo, vsi pobiti spričo drame, katere prvemu dejanju smo prisostvovali. Naslednjega dne sta se streljala. Ataše je

bil na mestu mrtev, mož pa je dobil strel v levo koleno, ki ga je za vedno pohabil. Še danes stopa skozi življenje mrk, ozlovoljen in sam... nesrečen mož. Kljub gorečim prošnjam njegove žene, ji ni nikdar več dovolil priti v njegovo bližino. Bila je dolgo bolna, nikdar ni in ne bo mogla preboleti te groze. Živi sama zase, popolnoma odrezana od sveta v malem mestecu z neko svojo sorodnico. Strta na duši, s trpljenjem večnih očitkov velike krivde, je sirotica le še senca svoje nekdanje lepote.

Vidite, milostiva, bil je en sam trenutek, kratek, majhen trenutek, ko je padla krinka konvencionalnega samozatajevanja. Ta kratki trenutek pa je zadostoval, da je bila uničena življenska sreča kar treh ljudi. Morda — celo štirih.«

Njegov glas je zvenel hripavo in okrog usten sta se mu zaortali dve globoki gubi.

Kontesa Claire se je sklonila k njemu.

»Štirih, pravite? Grof, kako naj to razumem, štirih? Vi — grof — ste vi morda

— zato danes še — samec? ... Odtod tedaj vaši pred časom osiveli lasje?«

Toda grof Savigny je bil že zopet gospodar situacije.

»Ne mislite, milostiva, zdaj tudi vi, je dejal s trudnim nasmehom, »da je veliko bolje, ako tudi v bodoče raie ne snemamo krinke? ...«

Zanimiva policija

Ni velikega mesta na svetu, ki bi imelo tako zanimivo policijo, kot jo ima glavno mesto Kitajske Peking. Po zadnjih podatkih šteje tam policija okrog 18.000 mož. Najbolj zanimivo je pa to, da izvzemši malih podpor in doklad že deset let ni videla denarja od države. Policisti so pa tudi brez plač ostali na svojih mestih in živijo nekako tako, kot pri nas prostovoljni gasilci in rešilni oddelki. Edino, kar še dobivajo od državne uprave, je uniforma. Uniforma je evropskega kroja, črna pozimi, svetlorjava pa poleti. Pendrekov pekingski policaji nimajo.

Nosijo še vedno precej nepraktične sablje, posamezni oddelki so pa oboroženi s puškami in bajoneti. Kitajski policist opravlja tudi posle mirovnega sodnika, ki rešuje razne spore med meščanstvom. Ljudje se policijskemu razsodišču navadno pokorijo in se vse konča brez aretacij. Če je pa taka kazen le potrebna, izvleče policist vrv, jo ovije krivcu okrog roke nad komolcem ter ga vleče seboj zapor.

Onduliranje las v Ameriki

Na šoli za kozmetiko v Čikagu je izjavil neki profesor, da stane onduliranje ameriških žensk mnogo več kakor velja — vzdrževanje mornarice. Gradbeni stroški ameriške mornarice so znašali v preteklem letu 16,852.119 dolarjev, dočim so zmetale ženske v istem času za onduliranje las 75 milijonov dolarjev. Skupni izdatki za mornarico v preteklem letu so znašali 317, za friziranje Amerikank pa nič manj kot 325 milijonov dolarjev.

Mali oglasi, ki služijo posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglašitve trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Prodajalka,

izvežbana v manufakturni stroki, se takol sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. Ponudbe pod »Izvrstna moč« na upravo lista. — 848

Dve solidni gospodični

se sprejmeta na stanovanje in hrano. — Naslov v upravi »Večernika«. 851

Natakarica

za večjo gostilno se sprejme takoj. Pogolji: starost 30—40 let, absolutna neoporečnost, daljša praksa, poleg kavcije 8000 Din. Ponudbe z navedbo dosedanega službovanja pod »Natakarica 883« na upravo lista. 883

Oddam sobo

dvema gospodoma ali pospodjčnoma. — Aleksandrova c. 44 III. 885

Kupim manjši stenski ventilator

in železno peč za kurjenje z žagovino. Ponudbe pod »Dobro ohranjeno« na upravo. 888

Punčka 7 mesecev stara se odda

za svojo. — Marija Stauber, Spod. Kungota, Gradiška, družina Zernee. 896

Dijak ali dijakinja

se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov v upravi »Večernika«. 900

Išče se izurjena strolepiska.

Pisarna dr. Rapoc in dr. Šfor — Maribor. 895

Dve dijakinji

sprejemem na stanovanje in hrano. Naslov v upravi. — 889

Posredovalnica stanovanj

v Mariboru, edino oblastveno koncesionirana. Za revne brezplačno, sicer po dogovoru. Velika izbira najemnikov. Prijavo stanovanj, sob itd. brezplačno »Marštan«, Koroška c. 10. — Posreduje tudi nakup hiš, posestev, gostiln, trgovin. 874

Iščem službe

vratarja, hišnika, nočnega čuvaja ali h konjem. Večletna spričevala na razpolago. Naslov v upravi lista. 892

Razglas.

Dne 2. in 3. septembra 1927 točno ob 9. uri dopoldan se vrši — na postaji Maribor, glavni kolodvor — tik brzovoznega skladišča — javna dražba naidenih predmetov. — Postaja Maribor — glavni kol. 891

Trgovskega vajenca iz Maribora

ali na bližje okolice, ki ostane v oskrbi starišev, sprejme takoj Nabavljalna za druga državnih uslužbencev, Maribor — Rotovski trg 2. — 890

Gospodična

išče pri boljši družini v Studencih ali bližini mesta stanovanje s hrano z navedbo cene s 1. septembrom. Studenci poštno ležeče. 893

Šolske torbice

nahrbtnike, jermene za knjige itd. na debelo in drobno pri IVAN KRAVOS. — Aleksandrova cesta 13. 830.

841

**LIPSKI VELESEJEM
LEIPZIGER MESSE****28. AVG. DO 3. SEPT. 1927**

je največji kupčijski trg sveta in največji vzorčni velesejem v Evropi. Zastopanih je nad 1600 blagovnih skupin vseh strok. Nad 10.000 razstavljalcev iz 21 držav razstavlja najboljše in najdovišnejše blago.

Pojasnila daje:

**ČASTNO ZASTOPSTVO ZA MARIBORSKO
OBLAST:****KEMIJSKI LABORATORIJ
ZA INDUSTRIJO, KMETIJSTVO IN TRGOVINO
MARIBOR, TRG SVOBODE 3****Pojdi, mama
je pripravila****„Medo“ kavo
Din 199.—**

čevlji s spono lakasti in barvani pri

Anici Traun
Grajski trg 1 870**Naznanilo!**

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem prevzel v Tattenbachovi ulici št. 14 od tvrdke Divjak & Gustinčič tamošnjo mehanično delavnico. Prizadeval si bom kot star znani strokovnjak zadovoljiti cenj. občinstvo najboljše, najhitreje in zajamčeno z brezkonkurenčnimi cenami.

Izvršujem:

Popravila dvokoles 901**motornih koles****šivalnih strojev****pisalnih strojev****gramofonov itd.**

Velik oddelek za ponikljanje in emajliranje z elektr. pogonom v lastnih prostorih, kakor tudi velika zaloga dvokoles, motornih koles, njihovih sestavnih delov, pneumatike, kakor ves moji branži potrebni materijal.

Z najsolidnejšim delom se priporoča:

Justin Gustinčič
Tattenbachova ulica št. 14**ŠESTILA**

od enostavne do najboljše vrste ponuja ob pričetku šolskega leta po najnižjih cenah

Franjo Bureš, optik
Maribor, Vetrinjska ulica 26

POPRAVILA STROKOVNO IN TOČNO PO NAJNIZJIH CENAH!

Otvoritev delikatesne trgovine

v Miklošičevi ulici 2 (Slomškov trg) se je izvršila v teh dneh, kar cenj. občinstvu naznanjava ter se za obisk toplo priporoča

Evgen in Mařenka Prašelj.**Platno**

prve vrste za rjuhe po Din 22.—

šifon itd. po najnižjih cenah se dobi pri 6a

I. Trpin-u, Maribor, Glavni trg 17**Zahtevajte povsod „Večernik“!**

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Štanko Detela v Mariboru.